

Лісняк Олена

аспірант

Науковий керівник: д.с.-г.н., професор Бахмат М.І.

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

ВПЛИВ ДОБРИВ НА МОРФОЛОГІЧНУ СТРУКТУРУ РОСЛИН ПРОСА

Просо в аграрному секторі України ніколи не займало провідної ролі серед сільськогосподарських культур. Проте воно було і залишається в структурі посівних площ. Це одна з основних круп'яних культур України, цінність якої визначається практично безвідходним використанням продуктів переробки в харчовій, кормовій, фармацевтичній, мікробіологічній, промисловій галузях виробництва, а також можливістю вирощування у післяжнивних та післяукісних посівах і як страхова культура для пересіву озимих.

З інтенсифікацією рослинництва зростає необхідність глибокого теоретичного обґрунтування агрозаходів вирощування сільськогосподарських культур, в тому числі проса.

Агротехнічні заходи повині забезпечувати направлену дію на взаємозв'язки рослин в посівах і формування таких фітоценозів, які найбільш ефективно використовують умови середовища для накопичення продуктивної частини врожаю, та якості зерна.

До таких показників, які визначають конкурентну спроможність рослин проса, відносяться показники його морфологічної будови і особливо ті, які є елементами структури продуктивності [1].

Висота рослин проса, яка значно залежить від родючості ґрунту, удобрення вологозабезпеченості та інших факторів, все ж залишається стійкою сортовою ознакою культури [2].

Довжина волоті та її форма, висота рослин - сортові ознаки, значною мірою змінюються від умов вирощування, способів сівби і норми висіву, особливо від площі живлення рослин [3].

Результати аналізу структури рослин в наших дослідках показують, що висота рослин, кількість гілок першого порядку та довжина волоті залежали як від сортових особливостей, так і від внесених хелатних видів добрив (табл. 1).

Залежно від сорту більш вищими були рослини проса сорту Омріяне, менш високорослими були рослини сорту Веселоподільське 16 незалежно від варіантів дослідку. Проте, внесення добрив сприяло до збільшення висоти рослин в межах від 2 до 6 см. Довжина волоті та кількість гілок 1-го порядку суттєво не змінювались, хоча і спостерігалось деяке видовження волоті у варіантах з внесенням мікродобрив.

Стосовно самих комплексних мікродобрив в досліді, то вони по-різному впливали на архітектоніку рослин проса. На ріст та розвиток проса суттєво вплинули такі мікродобрива як Вуксал - Аміноплант та Вуксал - Р-мах. Тому сорти проса по-різному проявляли свою реакцію на внесення добрив у вигляді позакореневого підживлення. Кращу морфоструктуру рослин проса формував сорт Омріяне при внесенні хелатних добрив порівняно із контрольним варіантом.

Таблиця 1

**Вплив підживлення різними мікродобривами на структуру рослин проса
(середнє за 2015-2016 рр.)**

Варіанти дослідів	Сорти*	Висота рослин, см	Кількість гілок 1-го порядку у волоті, шт.	Довжина волоті, см
Контроль (бездобрив)	1	112,0	6,0	35,5
	2	96,4	5,4	33,8
Вуксал-Аміноплант	1	118,4	6,1	36,1
	2	99,7	6,0	34,8
Вуксал-Graine	1	115,1	6,2	35,9
	2	95,9	5,0	34,4
Вуксал-P-max	1	117,0	6,2	36,0
	2	98,1	6,0	34,7

*) Примітка: 1 - Омріяне

2 - Веселоподільське 16

Список використаних джерел

1. Лысов В.Н. Просо [Текст] / В.Н. Лысов. – Л.: «Колос», 1968. – 224 с.
2. Кващук О.В. Круп'яні культури [Текст] / О.В. Кващук, М.М. Сучек, В.Я. Хоміна, О.Д. Пастух // Навчальний посібник. – Кам.-Под.: ПП «Медобори-2006», 2013. – 162 с.
3. Алімов Д.М. Рослинництво [Текст] / Д.М. Алімов, М.А. Білоножко, М.А. Бобро, П.І. Бондаренко, М.Я. Дмитришак, С.М. Корнієнко, М.Ф. Літошенко, О.В. Олійник, О.Л. Скрипльов, С.П. Танчик, М.І. Христенко, О.Я. Шевчук // Лабораторно-практичні заняття. – 2001. – С. 66-71.

Лужинская Наталья

к.с.-х.н., заведующая лабораторией

Научно-практический центр НАН Беларуси по земледелию

г. Жодино, Республика Беларусь

**ВЛИЯНИЕ ПРИЕМОВ УНИЧТОЖЕНИЯ СОРНЯКОВ
НА ПРОДУКТИВНОСТЬ РАСТЕНИЙ ГРЕЧИХИ**

Особенностью гречихи является низкая конкурентоспособность по отношению к сорнякам и высокая чувствительность ко многим гербицидам, что существенно ограничивает ассортимент препаратов, разрешенных для применения на ее посевах. В связи с этим в 2009-2011 гг. в РУП «Научно-практический центр НАН Беларуси по земледелию» на дерново-подзолистой супесчаной почве проводили сравнительную оценку эффективности послевсходового боронования посевов и ряда гербицидов, ранее не применяемых при возделывании гречихи. Для посева использовали семена диплоидных сортов этой культуры, различающихся по морфотипу растений. Все гербициды в опытах вносили в соответствии со схемой с помощью тракторного опрыскивателя при норме расхода рабочего раствора 200 л/га. В контрольном варианте сорные растения не уничтожали.